

La trinxera

Vejam uns fets. Netanyahu, primer ministre d'Israel, renega del principi "pau en canvi de territoris" i aprova l'ampliació dels assentaments jueus als territoris ocupats. El seu ministre de l'Habitatge anuncia que hi construiran cinc mil habitatges més.

Mor per tortures en una presó palestina un militant islamista contrari al govern d'Arafat (president palestí). L'Autoritat Palestina proscriu gairebé totes les publicacions crítiques. Els intents d'assassinar Arafat es multipliquen.

Es funda a Israel un "Club d'Admiradores de Yigal Amir" (l'assassí del primer ministre Rabin que va signar la pau amb Arafat). Els jueus ultraortodoxos, presents en la coalició de govern, es manifesten cada divendres a Jerusalem perquè el gabinet amplii l'aplicació de les lleis bíbliques que prohibeixen de conduir en dissabte.

Israel ja té un retard de gairebé sis mesos en el compliment dels acords de pau pel que fa a la retirada militar de la ciutat d'Hebron. El govern de Netanyahu imposa una nova condició no prevista en els tractats: que l'OAP tanqui l'oficina que té a Jerusalem-est. L'Autoritat Palestina ho considera "inacceptable".

Les autoritats israelianes neguen per primera vegada un permís de vol a Arafat per anar de Gaza a Cisjordània. Els palestins amenacen de suspendre totes les converses amb Israel per aquest fet, que consideren humiliant.

Netanyahu només s'avé a entrevistar-se amb Arafat, pressionat pel president d'Israel, quan ja havia anat a Gaza el cap de l'oposició, Shimon Peres, en una visita que el govern va qualificar "d'intromissió".

Israel i Síria fa mig any que tenen les converses suspeses. Netanyahu assegura que mai no tornarà el Golan. L'exèrcit d'Israel prova, amb èxit, un nou míssil antimíssils, el Hetz ("fletxa") i acusa Síria de rearmar-se amb míssils Scud-C (600 km d'abast). Damasc reacciona culpant Israel de preparar una agressió i reconeix que l'opció militar és oberta.

El llenguatge de la guerra torna, doncs, a fer-se sentir al Pròxim Orient. Què passa? Els fets són clars. El primer ministre d'Israel prova de fer el que feia el seu antecessor i correligionari Yitzhak Shamir abans del 1992, és a dir, abans de signar la pau amb l'OAP i Jordània i de negociar directament amb Síria. Les seves declaracions són de bona voluntat, però les actuacions contravenen directament la lletra i, sobretot, l'esperit d'aquell procés que els laboristes no van poder tancar pel fet d'haver perdut les eleccions el maig.

Netanyahu fa propostes com la del "Líban primer", que consisteix a arribar a un acord amb Beirut abans que no amb Damasc, sabent que Síria no ho acceptarà. El primer ministre vol moure moltes fitxes, però sense que avanci la partida. Això era possible quan encara no havia començat el joc, però ara ja es troba en un punt de no retorn: o s'avança, o tornaran a parlar les armes, i no forçosament en un camp de batalla.

El desprestigi d'Arafat entre els seus no para de créixer per causa de les desatencions constants del govern israelià. Pràcticament acorralat, ha incrementat la repressió dins l'autonomia. I s'hi sumem un atur superior a la meitat de la població activa i una caiguda en picat de les rendes fami-

liars, ens trobem amb una situació explosiva que ben bé podria eliminar Arafat políticament o fins i tot físicament.

Qualsevol d'aquestes possibilitats tindria una reacció en cadena. Els actes terroristes es multiplicarien contra Israel. El sud del Líban, amb el vist-i-plau de Damasc, tornaria a bullir, i no és de descartar que Jordània trontollés per la composició de la seva població (60% de palestins), però sobretot pel descontentament popular demostrat fa unes setmanes amb la revolta del pa, que amagava també la frustració per les promeses de riquesa incomplertes, una vegada signada la pau amb Israel.

Al Pròxim Orient no hi ha compartiments estancs. Ja començàvem a acostumar-nos a veure totes les parts al voltant d'una taula de converses. Però si tot continua com ara, tornarem a veure-les a la trinxera. ■

JOAN ROURA

"Ja començàvem a acostumar-nos a veure totes les parts al voltant d'una taula de converses. Però si tot continua com ara, tornarem a veure-les a la trinxera."